

Javnaðarflokkurin 70 ár - reyði tráðurin í føroyskum politikki

e-postur: javnadar@post.olivant.fo

Eitt samhaldsfast samfelag

Javnaðarflokkurin byggir sína stevnu á eitt samhaldsfast samfelag, har møguleikarnir hjá øllum landsins borgarum skulu vera so eins sum gjørligt frá vøggju til grøv uttan mun til sosiala støðu, skrivur formaðurin í Tvøroyrar Sosialdemokratiska felag, Martin S. Eidesgaard

Førstu politisku flokkarnir í Føroyum, Sambands- og Sjálfstýrisflokkurin, hugsadu ikki um fólksins kor. Talan var tjóðskaparprát uttan breið, men fólkið livir ikki av tjóðskapi eina. Í tóku fólkið seg saman at støvna javnaðarfelag.

Flokkurin tók seg serliga fram á størstplássum við nógvum fiskarbeiði, m.a. á Tvøroyri. Á hesum plássum vóru arbeiðsfólk og fiskimenn í stóðugum stríði fyri at tryggja sær sína úrtøku í hondina fyri útinnat arbeiði. Løntakarin visti næstan ikki, hvar hann stóð, tí reiðarin, arbeiðskeyparin og keypmáðurin var sami persónur, sum legði afturat ella dróg frá í kontrabókini. Her drógu faktelagini og Javnaðarflokkurin eina línu, tann reyða tráðin, og vunnu sigur.

Vinnuflokkurin, seinni Fólkaflokkurin, kom sum móttvekt móti Javnaðarflokkinum, so er alt sagt.

Leingi var Javnaðarflokkurin einasti flokkur á vinstraveginginum, men eftir fólkaatkvøðuna í 1946 kom flokkur, sum báði segði seg

vera løntakaraflokk og fyri loysing, men Tjóðveldisflokkurin er ongantíð komin við, hvussu loysingin kann fíggjast ella hvat so, tí kann við vissu sigast, at hann er ikki komin longur enn tjakið var fyrst í øldini: tjóðskapur uttan breið!

Javnaðarflokkurin byggir sína stevnu á eitt samhaldsfast samfelag, har møguleikarnir hjá øllum landsins borgarum skulu vera so eins sum gjørligt frá vøggju til grøv uttan mun til sosiala støðu. Ikki hevur verið lætt at framt hetta í verkið, nógv er eftir enn, og annað verður, alt sum tíðirnar broytast.

Javnaðarflokkurin hevur drigið hinar flokkarnar við til m.a. fólka- og avlamspensionir og ikki at gloyma samhaldsfestu eykapsiónina, alt slíkt, sum borgarligu flokkarnir ynskja, har piparið grør. Í staðin fyri at ganga sneisærindi fyri sínar borgarligu samgongufelagar at niðurbróta grundprinsippið um fólkapensionina skuldi landsstýrismaðurin heldur komið við møguleikum um at hækka hana ella samhaldsfestu.

Eingi sosial framtig ella nógur broyting á sjálvbjargnis leið er framt uttan Javnaðarflokksins stigtakan ella stuðul.

At Javnaðarflokkurin á Tvøroyri hevur verið sterkur líka frá byrjan, sæst aftur í, at triggir av fimm formonnum flokksins hava verið av Tvøroyri: P. M. Dam, Atli Dam og Jóannes Eidesgaard.

Kreppurnar í triati og fimti árunum raktu hart á Tvøroyri, men her syndu verkafelagini stríðshug og fingur fullan stuðul frá Javnaðarflokkinum tá um gált at útvega fígging til arbeiðsfremjandi tiltøk, m.a. úr Danmark.

Heilt til inn í áttatiárin hevði Javnaðarflokkurin fyri tað mesta meirilutan í kommununi, men tá tóku teir borgarligu tóku yvir. Úrslitið er, at kommunan er ein tann mest skuldabundna í Føroyum. Kommunuloysnin kundi týkjust ein loysn, men røkkur als ikki. Landið nýðist at koma upp í leikin onkursvegna.

Tosað verður um, at kreppan er av, og at fólka-

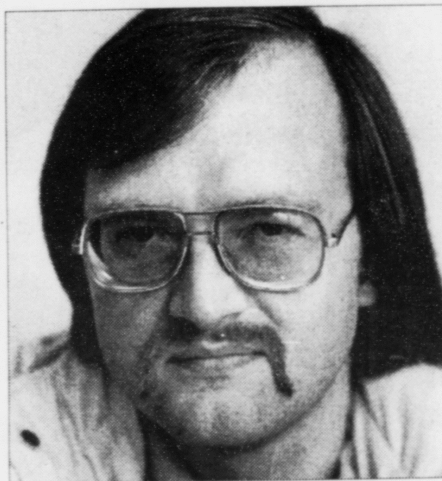
talið í Føroyum veksur aftur. Tað kann væl vera, tá talan er um Havnina, men á Tvøroyri eins og aðrastaðir er støðan alt annað enn góð: fólkið flyta vegna skattatryst, óstøðugt arbeiði og vánalig útlit. Dag og dagliga hoyrist um fólkið, sum gera av at flyta, og hús eru til sølu í hvørjum blaði.

Føroyskir politikkarir eiga at taka støðu til, um liviligt skal vera uttan fyri Havnina og meginakið annars. Tá so trupult er at leggja almenn arbeiðsplass uttan fyri meginakið, mugu finnast aðrir møguleikar.

Tvøroyrar Kommunur var tann fyrsta, sum kom við umsókn um frihavn. Hvar endaði tann umsóknin?

Í samband við eina møguleg oljuvinnu er upplagt, at Suðuroyggin er best eignað sum útgerðar-, goymslu- og arbeiðsøki. Her er stytta leið og flestu fortreytir, sum aðrir tó royna at bróta niður.

Suðuroyingar vóru í ferð við at uppbyggja eina ferðavinnu, men hon bleiv jarðløgð av einum grundleysum landsstýrismanni, sum knappliga mátti selja Teist-

Martin S. Eidesgaard er formaður í Tvøroyrar Sosialdemokratiska felag

an, fyri at geva Skipafelagnum eina rutu uppbyggja av Strandferðsluni. Harvið reykt eisini einasti møguleikin hjá vanligu føroyinginum at útvega sær ein biligan møguleika at ferðast uttanlands. Longu nú sæst, at Skipafelagið er ikki ført fyri at røkja rutuna.

Skal liviligt vera í Suðuroynni, eigur samferðslunetið at útbýggjast: nýggj skjóttgangandi ferja - ikki minni enn Smyril - at flyta ferðafólk, bílar og ikki minst frakt eigur at raðfestast frammalaga, og í staðin fyri vandamikla Hovsvegin, berghol millum Øravík og Hov.

Við bergholi verður Hov miðdepil í oynni. Her kann ætlaði miðnámsskúlin byggjast saman við megin- og útbúgvingarbókasavnið fyri Suðuroynna. Ein tilíkur depil kundi saktans komið at virka sum ein mentanardepil, eitt »Norð-

urlandahús« í Suðuroynni.

Tvøroyrar Sosialdemokratiska Felag er ikki so gamalt eitt felag, men tó eitt av teim størstu av feløgnum í Javnaðarflokkinum og størsta felagið í Suðuroynni. Felagið byggir á grunnsjónarmiðini hjá undangongumonnunum, sum hóast harða mótsøðu, tordu at bera fram og standa við sínar meiningar um einar betri Føroyar fyri øll. - Fólkaheimið Føroyar.

Javnaðarflokkurin fer framhaldandi at finna loysnir fyri at skapa Føroya fólki liviligt kor, hvar í landinum tey so enn búgva.

Við hesum reglum tey bestu ynski fyri Føroya Javnaðarflokk, Føroyar og alt Føroya fólki!

Martin S. Eidesgaard,
form. Tvøroyrar
Sosialdemokratiska
Felag

Ikki Dan, men Eyðun

Tað er ikki Dan R. Petersen í Fuglafirði, sum er formaður í Eysturoyar Javnaðarfelag, men Eyðun Johannesen á Oyrrabakka.

Í hesum teigi í blaðnum í gjár varð sagt, at Dan R. Petersen var formaður - men tað var til fyri tveimum árum síðani, tá Eyðun Johannesen tók við. Dan R. Petersen er næstformaður í Javnaðarflokkinum, og tað var eisini hann, sum var næstur at verða valdur við seinasta lótingsval. í Eysturoynni siga tey, at tey gera sítt ítarsta fyri at fáa tingmann valdan afur - javnaðartingmann hevur oyggin annars havt síðan 1936, tá H. J. Poulsen á Eiði varð valdur, men hann doyði tíðliga. Frá

1940 til 1978 umboðaði Jakup Fredrik Øregaard flokkinn, og frá 1978 til 1994 umboðaði Jørgen Thomsen,

sáli, á Skála flokkinn. Hann stillaði ikki upp til valið í 1994.

Eingin Olivur Tvist

Við einum sterkum Javnaðarflokki kunnu vit byggja eitt samhaldsfast samfelag, sigur Petur Páll Mikkelsen

Í hesum døgum leita nógv fólki til Havnar í Norðurlandahúsið at hyggja at leikinum um Olivur Tvist. - Leikurinn um dreingin, ið endaði millum ránsmenn í fátækabýlingunum í London. Fyri at fáa dagligt breið og klæði á kroppin mátti hann saman við øðrum javnlíkum stjara úr lummum hjá fólki á gøtuni.

Støðan, sum Olivur Tvist var komin í, var ikki óvanlig tá á døgum. Hóast vinnulívið blómaði, var tað eitt ótal av fólki, sum eins og Olivur Tvist, endaði á lívsins skuggasíðu.

Úr hesi samfelagsstöðu vaks javnaðarhugsjónin fram. Fólkið, ið skapti virðni hevði eisini rætt til ágóða av vinninginum. Eisini

hevði samfelagið skyldu til at veita teimum hjálp, ið ikki sjálv høvdu møguleika at breiðføða seg.

Í hesum døgum hátíðarhalda vit, at tað eru liðin sjeiti ár, síðani menn og kvinnur tóku seg saman í Ringfelagið, ið beliv til javnaðarflokkin. Síðan hevur Javnaðarflokkurin verið felagsnevvarin fyri sosialum framburði her á landi. Málini, ið eru nádd eru mong, men menningin í samfelagnum ger, at alla tíðina er umráðandi, at Javnaðarflokkurin er á varðhaldi.

Kring okkum síggja vit tíverri, at Javnaðarflokkarnir flyta seg longur og longur til høgru. Í Noreg gremja pensjónistarir seg, at tey

ikkil hava til lívsins upphald, hóast yvirskottið á fíggjarlógini nærkast 100 milliardum krónum.

Mitt ynski til Javnaðarflokkin á sjeiti ára degnum er, at hann framhaldandi heldur sítt pláss væl til vinstri í føroyskum politikki.

Við einum sterkum javnaðarflokki kunnu vit framhaldandi byggja eitt samhaldsfast samfelag, ið ongantíð letur nakran koma í somu støðu sum Olivur Tvist.

Petur Páll Mikkelsen,
nevndarlimur í
Eysturoyar
Javnaðarfelag